

stichting
Renkums Beekdal

Jaarverslag
2019

Maart 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Organisatie.....	4
2.1 Bestuursamenstelling	
2.2 Ondersteuning	
2.3 Raad van Advies	
2.4 Vrijwilligersregistratie en vertrouwenspersoon	
2.5 Gebiedspartners	
3. Informatie en toegankelijkheid.....	8
3.1 Informatiecentrum en de winkelgroep	
3.2 Excursies en de gidsengroep	
3.3 Lezingen	
3.4 Tijdelijke tentoonstellingen	
3.5 Rolstoelroute	
3.6 Waterspeelplaats	
3.7 Jufferswaard	
4. Educatie.....	13
4.1 NME-activiteiten	
4.2 Kinderactiviteiten	
5. Participatie.....	15
5.1 Beekdalgroepen	
5.2 Overleg Renkums Beekdal Samen (ORBS)	
5.3 Algemene vrijwilligersvergadering	
5.4 Dialoogavond zonnevelden Quadenoord	
6. Evenementen.....	16
Dankwoord.....	17
Bijlagen.....	18

Voorwoord

Namens bestuur en vrijwilligers van de Stichting Renkums Beekdal presenteren we met trots het verslag van activiteiten die vrijwilligers van onze stichting in het jaar 2019 hebben ontplooid. Dit is ons vijfde jaarverslag.

Onze vrijwilligers bewijzen niet alleen hun individuele passie maar leveren ook in hun samenwerking een prestatie die waardering en trots verdiend. Wie had vijf jaar geleden gedacht dat het initiatief van de Gemeente Renkum, Staatsbosbeheer en IVN om de uitwerking van milieueducatie, burgerparticipatie en natuurbeleving in het Renkums Beekdal in handen te leggen van een nieuwe vrijwilligersorganisatie, die nu op eigen benen “staat”, zoals uit dit jaarverslag blijkt. Onze dank aan onze vrijwilligers en initiatiefnemers staat daarom ook buiten kijf.

Vaak weet je pas wat je mist als het er niet meer is. Bij het publiceren van dit jaarverslag, is Nederland vanwege het Corona virus deels op slot gegaan. Met de beperkingen in onze vrijheid, ervaren we nog meer de rijkdom van het vrij kunnen uitlopen en genieten van natuur en landschap in het Renkums Beekdal. Verdiep u daarom eens in dit jaarverslag en apprecieer wat we hebben gedaan en hopelijk weer kunnen doen in de toekomst. Duik eens in dit jaarverslag en waardeer dat Staatsbosbeheer ons in staat stelt u te informeren over het hoe en waarom van het beheer in het Renkums Beekdal. Ontdek dat de Gemeente Renkum haar schooljeugd opleidt tot ambassadeurs van de Renkumse Beekdalen door hun een natuur- en milieueducatieprogramma aan te bieden, mede georganiseerd door onze vrijwilligers. Ontdek dat wij in ons Mussennest een thuishonk bieden voor vele betrokken groepen actief in de Renkumse beekdalen, van Molenbeek en Heelsumse beek, van Jufferswaard benedenstrooms tot Juffrouw Tok bovenstrooms. Zij zijn zozegd de “mantelzorgers” van ons landschap.

Kortom, dit jaarverslag kan u verder helpen ontdekken hoe rijk we zijn met het Renkums Beekdal. Ook in de toekomst rekenen we daarom op uw bezoek aan onze activiteiten en ook uw ondersteuning anderszins om deze inspanningen in stand te houden.

Mathieu Pinkers, Voorzitter Stichting Renkums Beekdal

Tijl Essens, Secretaris Stichting Renkums Beekdal

1. Inleiding

Dit jaarverslag is bedoeld om onze vrijwilligers, betrokkenen gebiedspartijen en geïnteresseerden te informeren over de activiteiten van de Stichting Renkums Beekdal (SRB). Na een blik op onze organisatiestructuur, volgt een overzicht van de activiteiten en betrokken werkgroepen, verdeeld over de verschillende taakvelden en hoofdstukken in dit verslag.

2. Organisatie

2.1 Bestuur

Het bestuur bestond in 2019 uit zes leden. Zij komen 1 keer per maand samen in het Mussennest om lopende zaken te bespreken en toekomstige activiteiten voor te bereiden. Bestuursleden zijn tevens aanspreekpunt voor deeltaken die samen met andere vrijwilligers in de praktijk worden gebracht.

- Mathieu Pinkers uit Bennekom, voorzitter, externe contacten;
- Tijn Essens uit Wageningen, secretaris, communicatie en ICT;
- Wim Braakhekke uit Bennekom, excursies en lezingen;
- Eefje Hilarides - Van den Meijdenberg uit Renkum, participatie;
- Ineke Puijk uit Wageningen, educatie;
- Wim Chardon, penningmeester.

2.2 Ondersteuning

2.2.1 Coördinator

Shelley Pattiasina is, als bureaucoördinator van Stichting Renkums Beekdal, voor velen een bekend gezicht en is een belangrijke spil in de coördinatie en communicatie met vrijwilligers en externe contacten, zoals bij de registratie van vrijwilligers, de verhuur van ruimten en de bezetting van het informatiecentrum.

2.2.2 Redactiegroep

Deze groep draagt zorg voor de communicatie en PR, zoals het samenstellen van tekst en beeld in de nieuwsitems, aankondigingen van activiteiten op de website en de berichtgeving op sociale media. Daarmee is deze groep ons gezicht naar buiten. We willen graag Hermien Miltenburg bedanken voor haar coördinerende rol binnen deze groep in 2019. Zij heeft het stokje overgedragen aan Herman van Keulen, die samen met een aantal andere vrijwilligers deze pijler van in- en externe communicatie vormt.

2.2.3 ICT

Hadewych Roelofsen en Rien Onck beheren samen de digitale ruggengraat van de stichting. Afgelopen jaar hebben zij de software van systemen (zoals back-ups), modems, routers geactualiseerd. Daarnaast is het CRM systeem 'Ons Renkums Beekdal' geoptimaliseerd en hebben ze

onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een online verhuursysteem. Ook hebben zij een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de Natuurwebsite van de KNNV (<https://www.renkumsbeekdal.nl/knnv/>).

2.2.4 Technische dienst

Reparatiewerkzaamheden en het in de gaten houden van veiligheidsnormen in het informatiecentrum en het Mussennest worden ondersteund door vrijwilliger Frits Bakker.

2.3 Raad van Advies

De Raad fungeert onafhankelijk van het bestuur. De Raad kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan het SRB Bestuur. De Raad was in 2019 samengesteld uit vier leden, te weten Charley Erkens, Dirk van Uitert, Madeleine van Mansfeld en Freek Aalbers. Freek Aalbers is in 2019 uit de Raad getreden in verband met andere werkzaamheden. In 2019 adviseerde de raad over de taken van de stichting met betrekking tot educatie en participatie. Het bestuur heeft de adviezen op hoofdlijnen overgenomen.

2.4 Vrijwilligersregistratie en vertrouwenspersoon

In 2019 zijn vrijwilligers een overeenkomst aangegaan met de Stichting Renkums Beekdal. Alle vrijwilligers hebben een verklaring omtrent gedrag aangevraagd.

Sinds eind 2019 hebben we een vertrouwenspersoon. Dit is Hans Paul Visser. Hij is door LVV (Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen) gecertificeerd. De vertrouwenspersoon kan worden benaderd, wanneer er sprake is van ongewenste omgangsvormen, integriteitsproblemen en/of combinaties daarvan. Vrijwilligers van de stichting en deelnemers/bezoekers aan activiteiten kunnen een beroep doen op de vertrouwenspersoon. Tevens kan de vertrouwenspersoon gevraagd of ongevraagd voorlichting en advies geven aan het bestuur over de preventie / aanpak van ongewenste omgangsvormen en integriteitsvraagstukken in onze organisatie.

2.5 Gebiedspartners

2.5.1 Gemeente Renkum

Er is regelmatig overleg met de gemeente. De gemeente Renkum heeft besloten de financiële ondersteuning op basis van een prestatie-overeenkomst te verlengen voor de Natuur en Milieu Educatie (NME) activiteiten die de stichting aanbiedt bij scholen. Het NME programma wordt toegelicht in hoofdstuk 4 van dit verslag.

De gemeente onderschrijft de samenwerking van de Renkumse en Heelsumse Beekdalen en de verschillende visies en initiatieven die hieruit zijn voortgekomen. Dit staat verder toegelicht in hoofdstuk 2.5.4.

Stichting Renkums Beekdal heeft het initiatief genomen om de planning van een zonneveld op Landgoed Quadenoord onder de aandacht te brengen bij een groot aantal bewoners en gebiedspartijen. Dit vond plaats gedurende een goed bezochte dialoogavond, nader toegelicht in hoofdstuk 5 van dit verslag.

De Stichting heeft het voornemen om ook in de toekomst dialoogavonden te blijven organiseren, over thema's die de kwaliteit van de omgeving van het Renkums Beekdal aangaan. Zo wil de Stichting een steentje bijdragen aan de betrokkenheid van bewoners en bezoekers aan het beekdal. Een goede samenwerking met de gemeenten Renkum, Wageningen en Ede, en andere gebiedspartners heeft hierbij onze volle aandacht.

Van de gemeente ontvingen wij financiële ondersteuning bij de ontwikkeling van een rolstoelpad bij de Papierweide. Dit initiatief staat verder toegelicht in hoofdstuk 3.

Op 15 november brachten de nieuwe Gemeenteraad van Renkum, het Toeristisch Platform Lage Veluwe en de Ondernemersvereniging Renkum met hun leden een kennismakings- bedrijvenbezoek aan de Stichting. Deze bijeenkomst vond plaats in het Informatiecentrum. Er was een toelichting op de activiteiten die vanuit SRB worden georganiseerd, bedoeld om ondernemers te interesseren voor samenwerkingsvormen. Wethouder Jasper Verstant (gem. Renkum) was ook aanwezig, namens de gemeente.

2.5.2 Staatsbosbeheer (SBB)

Er was in 2019 regelmatig overleg met Staatsbosbeheer, lokaal en regionaal. Daarin is in het bijzonder gesproken over de diensten die door de Stichting worden aangeboden. Naast de financiële tegemoetkoming voor dienstverlening aan Staatsbosbeheer en Gemeente Renkum heeft de Stichting ook inkomsten uit eigen activiteiten te genereren. De Stichting heeft hier in 2019 extra aandacht kunnen besteden, mede dankzij deskundig advies van Staatsbosbeheer.

2.5.3 IVN

Vrijwilligers van IVN Zuidwest Veluwe en vrijwilligers van de Stichting hebben in 2019 diverse keren constructief samengewerkt bij de organisatie van projecten en activiteiten vanuit onze thuisbasis in het Renkums Beekdal. Het bestuur van de Stichting wil deze samenwerking graag uitbouwen, en de intentie is dat in 2020 verder te versterken.

Helaas moesten we op het eind van dit jaar afscheid nemen, door overlijden, van Cees Kwakernaak, als betrokken, inspirerend en initiërend voorganger in de ontwikkeling van het Renkums Beekdal en zijn rol als voorzitter bij IVN Zuidwest Veluwe.

2.5.4 Heelsums Beekdal

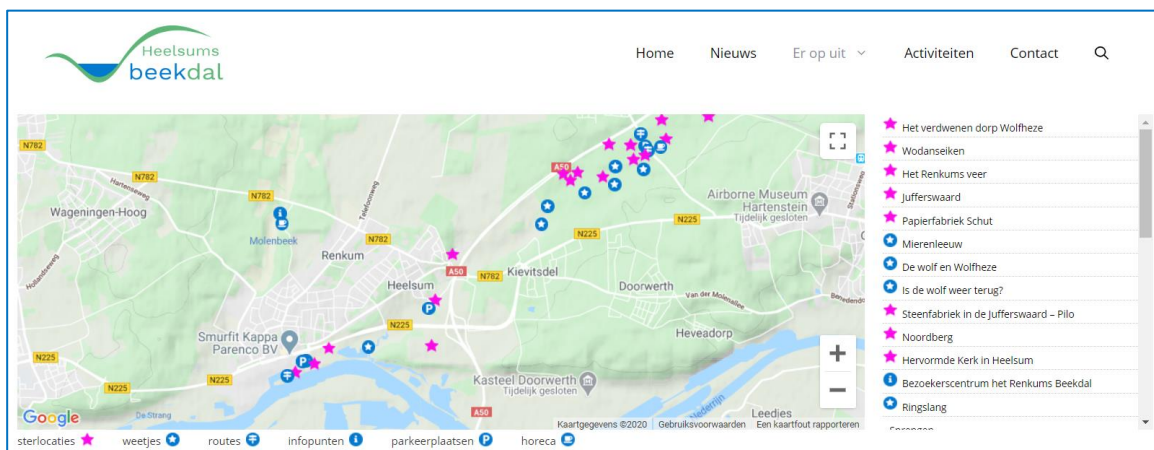
Op initiatief van Natuurmonumenten is in 2018 het gebiedsproces Heelsums Beekdal gestart. De betrokken werkgroepen hebben hun voorstellen in 2019 verder uitgewerkt en gepresenteerd op posters in ons informatiecentrum. De Stichting Renkums Beekdal heeft aan dit proces deelgenomen en genoemde werkgroepen gefaciliteerd.

Op de Dag van het Renkums Beekdal op 25 mei, namen we de gelegenheid ter hand om het Heelsums Beekdal in de spotlights te zetten en onze samenwerking te benadrukken. De werkgroep het “Kort Ommetje” gaf een rondleiding aan genodigden en wethouder Maouche van de gemeente Renkum, opende in het Informatiecentrum de tentoonstelling “Ideeën voor een beter Beekdal”. Het geheel werd opgefleurd door het muzikale optreden van Abim en liedkunstenaar Dr. Anders.

Ondertussen hebben vrijwilligers van het Heelsums beekdal een schitterende website gemaakt, te vinden op <https://heelsumsbeekdal.nl/>, welke feestelijk werd aangekondigd op 19 oktober door Irene Bouwma. Bezoek de website ook eens en ontdek nog meer mooie plekjes in de omgeving.

Een uitsnede van de website Heelsum Beekdal.

2.5.5 Overleg Renkums Beekdal Samen

In deze raad zitten partijen die actief zijn in het Beekdal, zoals horeca, landgoedeigenaren en de gemeente Renkum. Er heeft in 2019 geen speciale bijeenkomst met de deelnemers aan het Overleg Renkums Beekdal Samen plaatsgevonden; echter de Stichting had in 2019 regelmatig contact met betrokken partijen.

3. Informatie en toegankelijkheid

3.1 Informatiecentrum en de winkelgroep

Het informatiecentrum is niet alleen een belangrijk visitekaartje van onze stichting maar ook een ontmoetingsplek voor onze vrijwilligers, een werklocatie om activiteiten te organiseren en de huiskamer voor bezoekers. In 2019 registreerde we 17.000 bezoekers. De verkoop, onder begeleiding van Gerda en Merche, levert een bijdrage aan het financiële draagvlak van de Stichting. Ineke Puijk is aanspreekpunt vanuit het bestuur.

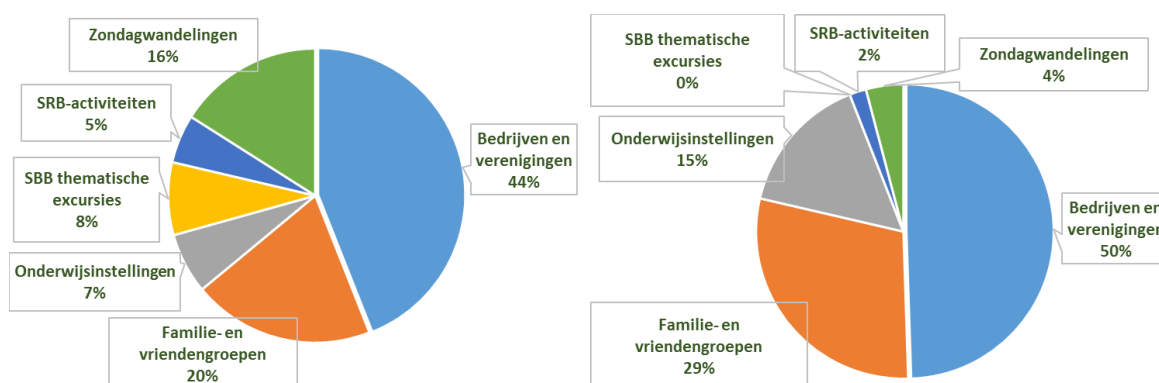

3.2 Excursies door de gidsengroep

Stichting Renkums Beekdal biedt een breed programma van excursies aan. Tijdens de wandelingen wordt dieper ingegaan op lokale cultuurhistorie, ontstaansgeschiedenis en de natuur. Wim Braakhekke is aanspreekpunt vanuit het bestuur.

In 2019 ontvingen we 76 aanvragen voor excursies. Onze gidsen hebben samen 122 groepen begeleid, met in totaal 1306 deelnemers. De verdeling van excursieaanvragen over de zes categorieën bezoekers, toont dat excursies voor de ‘bedrijven en verenigingen’ een belangrijk aandeel vormen. Bedrijven weten ons nu kennelijk beter te vinden. De categorie ‘familie- en vriendengroepen’ neemt met 15 aanvragen de tweede plaats in. De totaal inkomsten waren in 2019 € 4.632 wat een kleine toename t.o.v. 2018 betekent met €4.110 aan inkomsten).

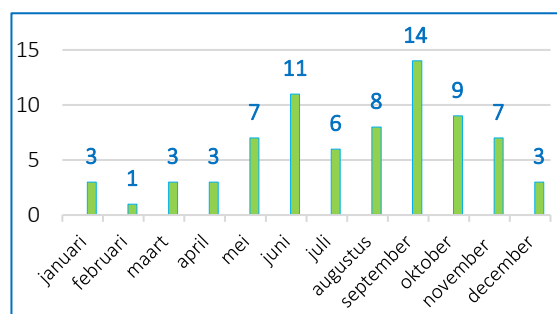

Relatieve verdeling van aanvragen uit verschillende doelgroepen (links) en verdeling van inkomsten die hier uit voortkwamen (rechts) in 2019.

Excursies per categorie in 2019	Aanvragen		Deelnemers		SRB gidsen		Inkomsten (€)	
Bedrijven en verenigingen	33	44%	676	53%	44	39%	2.292	49%
Familie- en vriendengroepen	15	20%	278	22%	19	17%	1.350	29%
Onderwijsinstellingen	5	7%	151	12%	9	8%	715	15%
SBB thematische excursies	6	8%	86	7%	20	18%	-	0%
SRB-activiteiten	4	5%	52	4%	10	9%	85	2%
Zondagwandelingen	12	16%	38	3%	12	11%	190	4%
Totaal	75	100%	1281	100%	114	100%	4.632	100%

Verdeling van excursie-aanvragen uit verschillende doelgroepen en verdeling van deelnemers, betrokken gidsen en inkomsten in 2019.

Hotel De Buunderkamp en de evenementenorganisatie BuroEvent vragen ons regelmatig een excursie te begeleiden voor hun klanten. Excursies in deze categorieën werden vaak gecombineerd met een bijeenkomst in een horecagelegenheid, meestal lunchroom 'De Beken'. Nieuw dit jaar, was de samenwerking met het Papiermuseum in Renkum en lunchroom De Beken om drie keer een 'Dagje Papiergeschiedenis' aan te bieden: een arrangement voor €9, bestaande uit een begeleide wandeling vanuit het informatiecentrum naar de Papierweide, 15% korting op een lunch in De Beken en een rondleiding met papierscheppen in het Papiermuseum. Ook bij andere typen excursies wordt gebruik gemaakt van horeca. Zo was het Dauwtrap-arrangement met lunchroom De Beken op Hemelvaartsdag opnieuw een succes met 25 deelnemers.

Aantallen excursieaanvragen per maand.

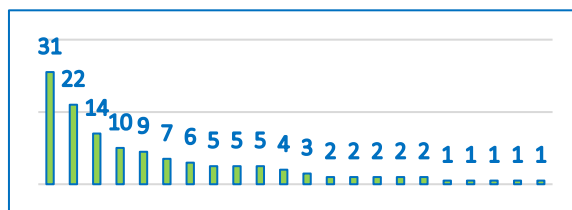
Op zoek naar dieren sporen..

De zes leden die een inzet hebben geleverd voor Staatsbosbeheer excursies, hebben 3 Bosuilenexcursies en 3 Diersporenexcursies begeleid. De coördinatie en de training voor de SBB-excursies was in handen van boswachter Jaël Bergwerff (SBB). Voor de inleidingen aan het publiek voorafgaand aan de excursies, heeft SRB afgelopen jaar PowerPointpresentaties gemaakt die door meerdere gidsen kunnen worden gepresenteerd, waardoor het verhaal nóg completer wordt. De inzet van gidsen voor deze excursies is relatief hoog (3 á 4 gidsen per groep, met maximaal 20 deelnemers) omdat ze geheel of gedeeltelijk in het donker plaatsvinden.

Voor het Lentefeest en de Dag van het Beekdal zijn mini-excursies verzorgd. Twee gidsen hebben op 21 september meegedaan met de Groene Alzheimerdag die op het erf van het Infocentrum werd georganiseerd door de Alzheimervereniging i.s.m. IVN en KNNV (zie ook Hoofdstuk 6). De workshop Haiku's schrijven in het Renkums Beekdal werd op 7 april aangeboden in combinatie met een prachtige wandeling. De belangstelling voor de 'Zondagwandelingen' op de 2e zondag van de maand was teleurstellend. Voor deze excursies hoeft men zich niet vooraf aan te melden. In totaal waren er 38 betalende deelnemers.

3.2.1 Inzetbaarheid en scholing van gidsen

De verdeling van de excursies over de gidsen varieerde sterk doordat hun inzetbaarheid verschilt en omdat nieuwe gidsen eerst een aantal keer meelopen met ervaren gidsen om hun kennis uit te breiden.

Verdeling van excursies over 22 gidsen.

De gidsengroep bestond eind december 2019 uit 25 gidsen. In 2019 zijn 8 nieuwe gidsen toegetreden; 5 gidsen zijn vertrokken. Om gidsen op te leiden zijn twee excursies voor gidsen georganiseerd. Hubert Mettievier Meijer begeleidde een fietsexcursie over de aardkundige waarden in het stroomgebied van het Renkums Beekdal. Ulbe Anema heeft een excursie in het Heelsums Beekdal verzorgd. Met de vrijwilligers van het NIVON-huis is afgesproken dat we gaan samenwerken op het gebied van PR omdat we merken dat ook de gasten van NIVON-huis De Bosbeek ons weten te vinden.

3.3 Lezingen

Lezingen die interessant zijn voor een groter publiek werden gehouden in de lunchroom De Beken. Om de kosten van de lunchroom, de consumpties en de sprekers te dekken is in de periode januari – april voor de lezingen een vrijwillige bijdrage gevraagd met een richtlijn van € 5 p.p. Omdat de bijdragen niet helemaal kostendekkend waren was de bijdrage vanaf september niet meer vrijwillig. De Beekdal-lezingen werden georganiseerd door Wim Braakhekke. Zie bijlage 1 voor een overzicht van lezingen.

Een aankondiging van één de lezingen op de website.

3.4 Tijdelijke tentoonstellingen

In 2019 is een aparte tentoonstellingsgroep gestart. Zij hebben, naast het organiseren van tentoonstellingen, ook een concept draaiboek voor tentoonstellingen voorbereid. In de onderstaande tabel staat een overzicht van tentoonstellingen/exposities die te zien waren in het informatiecentrum.

Titel	Wat	Periode
<i>Bij de Beek: Ringslangen, kikkers en libellen in het Renkums Beekdal</i>	Foto's van Jan Freerk Kloen	15-12-2018 t/m 19-5-2019
<i>Ideeën voor een beter Beekdal</i>	Posters van werkgroep voorstellen, n.a.v. de streekconferentie Heelsums Beekdal	25-5-2019 t/m 18-8-2019
<i>Schilderachtig Beekdal</i>	Werken van cursisten van Greet Toxapeus, gemaakt tijdens workshops in het Beekdal	25-8-2019 t/m 22-9-2019
<i>Bij ons in de boomgaard</i>	Foto's van de hoogstambrigade die de fruitbomen in alle seizoenen laat zien	28-9-2019 t/m 12-1-2020

3.5 Waterspeelplaats

De Waterspeelplaats is toe aan renovatie en we maken gebruik van de gelegenheid om het erf aantrekkelijker, toegankelijker en informatiever te maken. De Werkgroep Waterspeelplaats heeft het schetsontwerp in 2019 verder uitgewerkt en de Lions Club Renkum Airborne heeft voor het realiseren van deze plannen op haar lustrumbijeenkomst een prijs van €5000,- toegekend.

De Hoogstambrigade, die continue zorg draagt voor het erfonderhoud en bij veel activiteiten en evenementen hun hulp aanbieden, heeft vast het voorwerk gedaan ten behoeve van de voorziening, die de goot en waterbakken van water moet gaan voorzien. De uitbreiding wordt in 2020 gerealiseerd.

Een helpende hand van de vrijwilligers van de Hoogstambrigade

3.6 Rolstoelroute Renkums Beekdal

De in 2018 gevormde initiatiefgroep voor het ontwikkelen van een 'Rolstoelroute Renkums Beekdal', met o.a. Wim Braakhekke, Lies van Leeuwen, Rien Onck, Irene Bouwma en Richard Veldman, ontwikkelde plannen voor een rolstoelroute in het Beekdal. Het oorspronkelijke plan voorzag in drie los van elkaar of in combinatie te volgen deelroutes. Omdat de twee noordelijke deelroutes te veel knelpunten bleken te bevatten is besloten alleen het 'Rondje Papierweide' uit te voeren als formele rolstoelroute.

De terreineigenaren (gemeente Renkum, Zinzia/ONO en Staatsbosbeheer) hebben hun medewerking toegezegd. De gemeente Renkum heeft een bedrag ter beschikking gesteld waarmee werkzaamheden op het terrein van de gemeente zijn uitgevoerd door de firma Hooijer, ter verbetering van de paden. Er is opnieuw een subsidie-aanvraag ingediend bij de Lions Club Renkum Airborne. Andere subsidieaanvragen zijn in voorbereiding.

3.7 Jufferswaard

De benedenloop van de Heelsumse beek ligt in de Jufferwaard waar de Pilo groep actief is. Deze groep is sinds 2017 aangesloten bij SRB en bestaat uit 14 vrijwilligers, waarvan een deel 2 à 3 keer per jaar tussentijds overleg heeft.

De toegankelijkheid van de Jufferswaard is onderzocht door de Wetenschapswinkel van de WUR. De Pilogroep was opdrachtgever voor het onderzoek en waren zelf met drie leden actief betrokken. Het rapport werd op 8 november 2019 aangeboden aan de vier eigenaren van de Jufferswaard.

Bij de streekconferentie van het Heelsums Beekdal en de uitwerking van ideeën die te zien waren tijdens de tentoonstelling in het infocentrum (§ 3.4), waren leden van de groep betrokken, waaronder de website Heelsums Beekdal, de eco-passage onder de N225 en de restauratie van de steenoven-schoorsteen in de Jufferswaard. De Pilo groep heeft de aanvraagdocumenten voor de gemeentelijke monumentstatus van de schoorsteen van de steenfabriek bij Staatsbosbeheer (SBB) ingediend eind 2019, waarna SBB de aanvraag vrijwel ongewijzigd ingediend bij de gemeente.

Daarnaast organiseert de Pilo groep minstens 1x per maand een prikactie om ervoor te zorgen dat dit unieke stukje natuur zwerfafval-vrij blijft. Er is prima samenwerking met andere schoonmaakgroepen in Renkum, met supermarkt de Plus, Smurfit Kappa, de wijkagent, de Veentjesbrug, de gemeente Renkum, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat en Waterschap Vallei en Veluwe. Verder ondersteunt de groep natuurexcursies en activiteiten om de cultuurhistorie onder de aandacht te brengen. Eén lid uit de Pilogroep is vertegenwoordigd in de klankbordgroep van Smurfit Kappa, om de samenwerking i.v.m. grensgebied, bij de nieuwe monding v.d. Heelsumse beek, te ondersteunen.

Het rapport over de toegankelijkheid van de Jufferswaard, mede tot stand gekomen door de vrijwilligers van de Pilo-groep.

4. Educatie

4.1 NME-activiteiten

De structuur van ons aanbod in 2019 is vergelijkbaar met het aanbod in 2018. In overleg met de cultuurcoördinator van de gemeente Renkum proberen we te komen tot een evenwichtig aanbod voor alle groepen van het basisonderwijs, waarbij we ook projecten hebben waarbij we samenwerken met erfgoed en beeldende vakken.

Onze programma's zijn in te delen in leerlijnen, waarbij centraal staan: *Waardering en zorg voor de eigen omgeving/natuur en erfgoed, Water en klimaat/duurzaamheid en Biodiversiteit*. Een beschrijving van het aanbod is digitaal te vinden via de website www.cesisrenkum.nl. De scholen schrijven zich centraal in via deze site. Door deze centrale digitale locatie zijn we goed te vinden.

Alle Renkumse basisscholen doen mee aan één of meer van onze programma's. De intensiteit waarmee scholen deelnemen varieert van alleen deelname aan het Kabouterpad tot een activiteit per bouw. Sinds het schooljaar 2018/19 nemen ook klassen van het speciaal onderwijs van De Vaart deel aan sommige programma's.

Programma	Groepen	Deelnemers	Uitvoering	Ontwikkeling / voorbereiding
Kabouterpad	13	325	26	6
Klei voor kleuters	1	25	1	40
Wat is de warmste jas?	4	100	2	*
Renkumse Molen	11	275	50	10
Natuur als wonder	8	200	16	5
Op onderzoek ...	16	400	200	40
Renkum zoemt	3	75	10	20
Expeditie Keijenberg	6	150	30	10
AfvalWEG	6	150	42	12
Zwerfafval	4	100	28	8
Scholing				50
Algemene organisatie				150 + gidsencursus 50
Totaal	72	1800	378 uur	779 uur

*Aantallen groepen die in 2019 aan een programma deelnamen en de inzet die vrijwilligers van de NME-groep van Renkums Beekdal voor de scholen investeren (totaal aantal uren besteed aan uitvoering, ontwikkeling en controle bedroeg ongeveer 1200). * Door SRB ontwikkeld in 2018, doorontwikkeld in 2019 voor groep 3/4 door stagiaire.*

Wat is nieuw? De leskoffer *Brrr...wat is de warmste jas* voor groep 1/2 is nieuw ontwikkeld. De kleuters onderzoeken welke stoffen je in de winter lekker warm houden. Het nieuwste project daarbij is *Klei voor kleuters*, dat in 2018 is ingediend en dat gesteund werd door icc-coördinatoren en schooldirecteuren. In het najaar vond een pilot bij de kleuters plaats en in het voorjaar 2020 gaan klassen er mee aan de slag. De lessen starten met een film over de manier waarop zand en klei via de Rijn bij ons terecht komt. Ons onderdeel bestaat uit een leskoffer met materiaal om te onderzoeken

wat eigenschappen van zand en klei zijn en een afsluitend programma met beeldend kunstenaar Dorien van den Tol, die met de kinderen een landschap van klei maakt. Ook Renkum zoemt is een nieuw programma en vervangt de bijenkist (die alleen over de honingbij gaat) om aandacht te vragen voor (wilde) bijen en bestuiving. Waar mogelijk, werken we samen met cultuureducatie, waardoor een project meer diepgang krijgt.

4.1.2 Inzetbaarheid en scholing van NME vrijwilligers

Dit voorjaar organiseerden we samen met IVN-Ede een cursus van 8 ochtenden als voorbereiding op het begeleiden van schoolgroepen. Helaas heeft dit minder nieuwe mensen opgeleverd dan we hoopten, maar er ligt nu wel een draaiboek voor een volgende keer. Werving blijft een voortdurend aandachtspunt.

4.2 Kinderactiviteiten

Een aantal vrijwilligers, onder geleiding van Hadewych, organiseren twee keer per maand een kinderactiviteit. Het doel is om de fantasie van de kinderen te stimuleren om op een creatieve en speelse wijze te leren wat de natuur te bieden heeft. In bijlage 2 staat een overzicht van deze kinderactiviteiten in 2019.

5. Participatie

Onze visie op participatie omvat het bevorderen van de betrokkenheid van vrijwilligers, bewoners en bezoekers bij de kwaliteiten van het Renkums Beekdal.

5.1 Beekdalgroepen

Er zijn zo'n 12 vrijwilligersgroepen werkzaam in en rond het Renkums Beekdal (Beekdalbrigades). Allen dragen zij bij aan een toegankelijk en gevarieerd landschap. SRB streeft ernaar om tenminste éénmaal per jaar uit te nodigen om elkaar op de hoogte te houden en te zoeken naar raakvlak voor samenwerking.

5.2 Overleg Renkums Beekdal Samen (ORBS)

Er heeft in 2019 geen bijeenkomst plaatsgevonden. Het bestuur is in overleg met het IVN over het uitrollen van het programma "Gastheer van het Landschap" van IVN Gelderland. Als hier meer duidelijkheid over komt dan nodigen we een groep ondernemers uit de regio uit, om na te gaan of er voldoende draagvlak bestaat om het programma te starten.

5.3 Algemene vrijwilligersvergadering

Op 7-12-2019 stond de waardering voor onze vrijwilligers centraal en werd het gebruik van de ruimten door derden besproken. Om een breder publiek te bereiken en ons draagvlak te vergroten bij de gemeente/staatsbosbeheer, kijken we naar mogelijkheden om ons gedachtegoed te delen. Tegelijkertijd worden we door deze partijen aangespoord om financiële middelen zelf te genereren. Er zijn steeds meer aanvragen door derden, wat de mogelijkheid biedt om aan te haken op bovengenoemde punten. Een belangrijk deel van deze avond werd ingevuld door een brainstorm-sessie om knelpunten en kansen te identificeren.

5.4 Dialoogavond zonnevelden Quadenoord

Op 12 december 2019 vond een dialoogavond plaats over het plan voor zonnevelden op landgoed Quadenoord. De avond werd georganiseerd door SRB in samenwerking met de gemeente Renkum en Dorpsplatform Heelsum/Renkum en was bedoeld voor betrokkenen uit de omgeving. Madeleine van Mansveld (Raad van Advies voor de stichting) en Lynn Hannevijk (stagiaire) maakten het verslag van de bijeenkomst namens SRB.

Coöperatie Vallei Energie en Shint Astroenergy hadden het plan om twee kavels met een oppervlakte van 15,7 hectare op Landgoed Quadenoord voor 30 jaar in te richten als zonneveld. De inkomsten zouden worden gebruikt voor de renovatie van het landgoed. Tijdens deze avond lichtten de initiatiefnemers de plannen toe en de gemeente Renkum informeerde het publiek over de voorlopige verklaring van geen bezwaar. Ook was er ruim de gelegenheid voor het publiek vragen te stellen en bezwaren toe te lichten.

6. Evenementen

Lentefeest (6 april)

Zoals gebruikelijk op het lentefeest konden kinderen aan de slag met zaden en bollen, schilderen, een nestkast timmeren of cupcakes versieren. En spelen bij de waterspeelplaats en op het Blote voetenpad lopen.

Daarnaast waren er minilezingen over dieren en korte rondleidingen over het erf die toelichting boden op de appel-, peren- en pruimenrassen. In de moestuin gingen we op zoek naar bodemdieren en keken we wat er voor een gezonde bodem nodig is. Een hovenier gaf informatie over hoe je je tuin diervriendelijk kunt maken en men kon kijken naar het vlechten van een bijenkorf. Een pomoloog (appeldeskundige) gaf inzicht in de wondere wereld van verschillende appelrassen. En natuurlijk waren er talloze kraampjes. Alles in het teken van de lente.

Beekjesdag (15 juni)

Tijdens de Nationale Slootjesdagen organiseren wij onze Beekjesdag samen met het IVN. Speciaal voor de Beekjesdag hebben we toestemming om met een schepnetje de beek te onderzoeken. Bijzondere vondsten werden in een grote waterbak onder de loep genomen. De activiteit is vooral voor kinderen tot 12 jaar, maar bij de kraam konden ook volwassenen zien wat er uit het water te voorschijn komt.

Modderdag (29 juni)

De Modderdag is dé aanleiding om je eens lekker door de modder te wentelen, van de zeepglijbaan naar beneden te glijden of met je handen in de modder te kneden. En met je blote voeten op het Blote voetenpad voel je extra goed waar je loopt. Tijdens Modderdag ontdekken kinderen wat modder is en hoe je er mee kunt spelen. Op een speelse wijze ontdekken van de wereld met al je zintuigen.

Groene Alzheimerdag (21 september)

Op Wereld Alzheimerdag organiseren een aantal organisaties, waaronder Stichting Renkums Beekdal, IVN en Stichting Alzheimer, de Groene Alzheimerdag in het Renkums Beekdal. Voor bezoekers een mooie gelegenheid om te genieten van het Renkums Beekdal, elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Daarnaast was er een uitgebreid programma met mini-lezingen, korte wandelingen onder begeleiding van een gids en inspiratie opdoen voor activiteiten thuis.

Oogstfeest (28 september)

Eind van de zomer en begin van de herfst is de periode van de oogst. Bij Renkums Beekdal staat daarom de oogst centraal tijdens het Herfstfeest. Bezoekers konden kennis maken met verschillende soorten fruitrassen op en rond het erf. De Trapakkers uit Ede kwamen hun graan op traditionele manier met dorsvlegels dorsen en men

kon zien hoe bijenkorven worden gemaakt en een deskundige op het gebied van aardappels, stalde een palet aan aardappelrassen uit, waar bezoekers zich aan konden verlekken.

Voor de kinderen was er ook veel te doen. Zij konden ook een bezoek aan de dierenweide van de Beken en bij Woonzorgnet aan de overkant van de straat brengen. Ook konden kinderen de herfst schilderen en knutselen met producten die we in de natuur vinden. Tijdens het Herfstfeest openden we ook een nieuwe tentoonstelling over groei en bloei van de boomgaard gedurende de seizoenen.

Lichtjeswandeling (28 december)

Stichting Renkums Beekdal organiseerde in samenwerking met Staatsbosbeheer en Boscafé De Beken de jaarlijkse lichtjeswandeling voor gezinnen met kinderen van 3-10 jaar. De met lantaarntjes verlichte route door het bos is ongeveer 1 kilometer en begint en eindigt bij het informatiecentrum van het Renkums Beekdal. In 2019 kwamen zo'n 520 bezoekers af op dit evenement.

Dankwoord

Met dank aan al onze vrijwilligers en gebiedspartijen dat we op een constructieve manier maatschappelijke, educatieve en landschappelijke waarden kunnen samenbrengen, ter behoud van onze mooie omgeving en innerlijke balans.

Bijlage 1

Lezingen in 2019 gehouden door externe sprekers in het informatiecentrum of lunchroom De Beken (pag 10):

2019-01-21	Thijs Devlin (Dierenambulance)
2019-02-20	Henny Tax (Japanse duizendknoop)
2019-03-20	Birgit Elands (WUR) (Natuurbeelden)
2019-04-25	Elly van der Velde (Grafheuvels)
2019-09-18	Martin Woestenburg en Marcel van Silfhout (Heideboerderij Renkum)
2019-10-16	Jan den Ouden (WUR) ('Bos is niet natuur')
2019-11-20	Kamiel Spoelstra (NIOO) (Dieren in een kwaad nachlicht)
2019-12-12	Dialogavond Zonneweides op Quadenoord (i.s.m. Gemeente Renkum, in Doelum)
2019-12-18	Tjada Amsterdam en Janneke Zuyderwyk ('Wolven' en 'slakken' op de Veluwe)

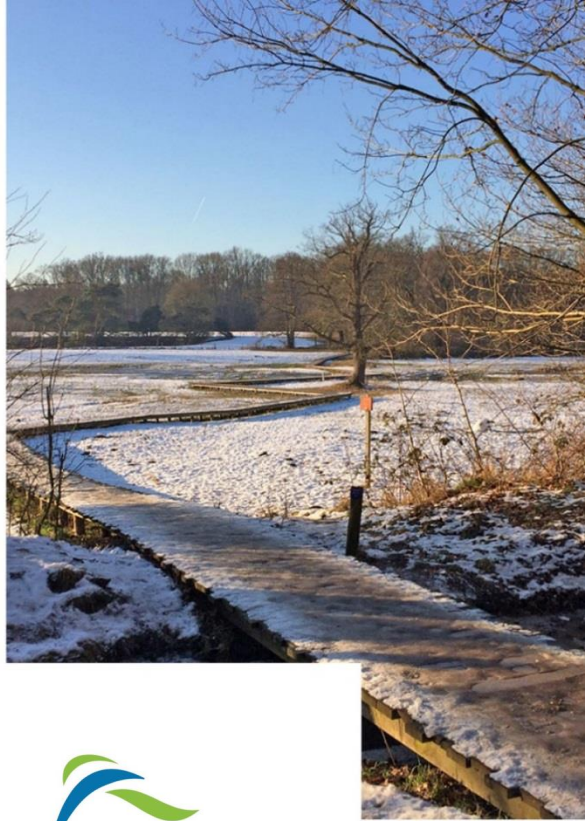
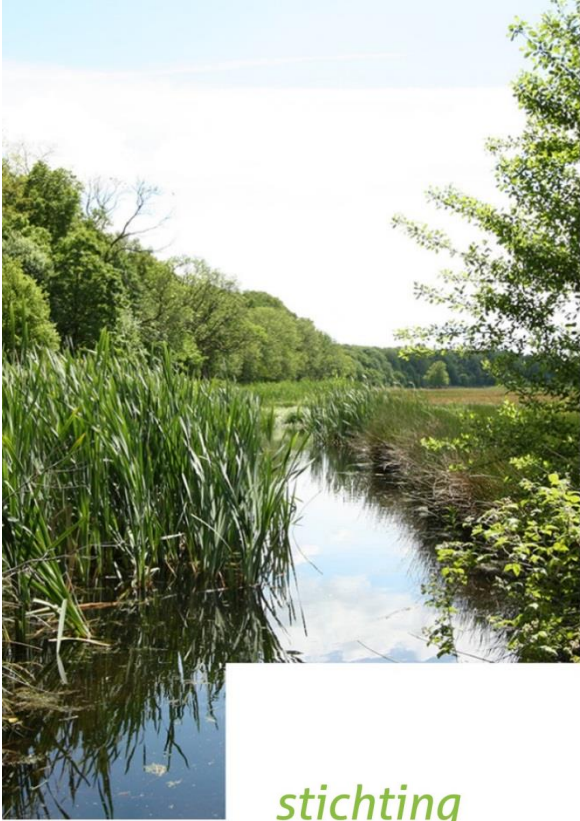
Lezingen in 2019 gehouden door Wim Braakhekke (bestuurslid):

2019-04-12	Fam. Van de Velde, Nivon-huis De Bosbeek
2019-05-11	De Ontmoeting, Bennekom
2019-06-11	Verzorgingshuis Rijnhof, Renkum
2019-09-28	Dag van de Wageningse Eng, Wageningen
2019-10-13	Rotary International, Infocentrum RB
2019-11-02	Natuurwerkdag, Wageningse Eng
2019-11-21	Humanitas, lunchroom De Beken
2019-11-27	HV Oud Wageningen, Vredehorst, Wageningen

Bijlage 2

Kinderactiviteiten in 2019, naast NME activiteiten (pag 14):

- Voeding voor de vogels maken - jan 23
- Voeding voor de vogels maken - feb 13
- Maak je eigen totemdier - feb 27
- Vleermuismobieltjes maken - mrt 13
- Bomen in de lente - mrt 27
- Paaseieren en eierdopjes - apr 10
- Uilenmasker maken - apr 24
- Van rups tot vlinder - mei 22
- Uilenmasker maken - jun 12
- Broodjes bakken - jun 26
- Broodjes bakken - sep 11
- Spelen met de herfst - sep 25
- De spin en zijn web - okt 9
- Herfsttocht en herfstcollage maken - okt 16
- Braakballen pluizen en uiltjes maken - okt 23
- Maak je eigen totemdier - nov 13
- Vogelhuisjes timmeren - nov 27
- Kerststukjes maken - dec 11

stichting

Renkums Beekdal

